

pochybnosti o zpětné působnosti ohledně nároků na zavedení vyrovnávacího řízení odstraněny, kdežto jinak o zpětné působnosti zákona ničeho nebylo ustanoveno a proto z uvedeného článku zpětnou působnost dovozovati nelze. Ani v motivech k zákonu (tisk čís. 3972 a 4020 poslanecké sněmovny a tisk čís. 1574 a 1603 senátu) není opory pro názor žalobců. Ve vládním návrhu tisk čís. 3972 poslanecké sněmovny se uvádí k odůvodnění čl. III. shora citovaného zákona mimo jiné, což ale na váhu nepadá, toto: »Podle praxe některých soudů pojmá se namnoze již nyní do vyrovnání ustanovení, že musí dlužník, nesplní-li včas ujednaného vyrovnání, zaplatiti věřitelům celou pohledávku. Povšechným stanovením tohoto důsledku bude účelně působeno na dlužníky, aby splnili, k čemu se zavázali vyrovnáním.« Z těchto slov plyne, že na zpětnou působnost zákona pomýšleno nebylo, ježto zpětná působnost se z nich nikterak vyčísti nedá. Vyrovnáním, dne 23. ledna 1923 vyrovnávacím soudem potvrzeným, dle něhož byl dlužník povinen zaplatiti 25% dluhů ve 3 splátkách, nabyt dlužník práva na slevu a placení v lhůtách, aniž by pohledávka obživla, kdyby splátky nebyly dodrženy. Tohoto nabytého práva byl by při zpětné působnosti čl. III. zákona ze dne 26. dubna 1923, čís. 99 sb. z. a n., jak ji tvrdí žalobce, zbaven. To odporovalo by však ustanovení Šu 5 obč. zák., dle něhož nové zákony nemají účinku ani na činy předešlé ani na práva prve nabytá a nepůsobí zpět. Tato zásada je všeobecná a neplatí jenom, pokud jde o předpisy absolutně zapovídající, o jaké se však v zákoně ze dne 26. dubna 1923, čís. 99 sb. z. a n. nejedná, a pokud nový zákon nestanoví něco jiného. Jak uvedeno, zákon právě uvedený vyjma návrhy podané a dosud nezamítnuté, ničeho o zpětné působnosti neustanovil a platí proto ohledně něho zásada Šu 5 obč. zák., že se nabytých práv a tedy ani práv žalovaného skončeným vyrovnáním nabytých nedotýká.

Čís. 3451.

Vnucený správce jest aktivně a pasivně oprávněn ku sporům, týkajícím se užitků spravované nemovitosti.

Smlouvou, sjednanou dlužníkem ohledně užitků nemovitosti před zavedením vnucené správy, vázán jest i vnucený správce. Sem patří na př. smlouva dlužníka s cukrovarem o dodávce řepy z příští sklizně, spadající již do doby vnucené správy.

(Rozh. ze dne 29. ledna 1924, R II 27/24.)

Pachtýři, manželé S-ovi, zavázali se žalující cukrovarnické společnosti, že osází řepou 6 měřic pole; žalující dala jim semeno a 3.000 Kč zálohy na řepu, již měli dodat. Proti manželům S-ovým byla po té povolena exekuce zabavením pachtovních práv a zavedený vnucený správce se na vyzvání žalobkyně nevyjádřil, zda dodá žalobkyni umluvenou řepu a povolí srážku předplacených 3.000 Kč. Cukrovarnická společnost žalovala proto vnuceného správce na zjištění, že smlouva mezi žalující stranou a manžely S-ovými, uzavřená na jaře 1923 v ten

smysl, že jsou tito povinni řepu ze šesti měřic po 16 Kč za 1 q dodati a srážku zálohy 3.000 Kč z ceny řepy povolit, jest oproti nim' a i proti vnucenému správci v platnosti. Pro cesní soud první stolice žalobu zamítl. D ů v o d y: Rozhodujícím jest, zda jest vnucený správce povinen dodržeti smlouvu o dodání řepy, uzavřenou mezi žalobkyní a manželi S-ovými a sice ještě před povolením exekuce zabavením práv pachtovních. Dle náhledu soudce není vnucený správce povinen tuto smlouvu dodržeti; jak jest zjištěno a ostatně i nesporno, zavázal se Josef S. na jaře roku 1923 ještě před povolením exekuce zabavením práv pachtovních dodati žalobkyni řepu, která tehdy ještě ani zaseta a která při povolení exekuce též ještě uzralá nebyla. Dle §u 119 ex. ř. musí se výtěžků spravované nemovitosti použití k tomu, by správní výdaje byly zapraveny a aby vymáhající věřitel a jiní oprávnění byli uspokojeni, a nesmí povinní s užitky těmi nakládati. Dle §u 103 ex. ř. může, pokud vnucená správa není právoplatně zrušena, vedena býti exekuce na užitky nemovitostí bez újmy práv, již dříve k nim' nabytých, toliko vnucenou správou. O nějakých právech žalobkyně, která by byla tato nabyta na užitcích, kterých vnucený správce může teprve později docíliti, nemůže býti řeči. Ostatně žalobkyně ani netvrdila, že by nějakého věcného práva k těmto užitkům byla nabyta a může se zde jen jednati o obligační nárok proti manželům S-ovým na dodání řepy, kterou budou museti teprve pěstovati a skliditi. Z těchto důvodů není dle náhledu soudce nucený správce povinen, smlouvu mezi žalobkyní a manželi S-ovými dodržeti, to tím méně, když i vymáhající věřitelé, ve prospěch kterých vnucená správa zavedena byla, se proti tomu vyslovili. Není-li však vnucený správce povinen, smlouvu o dodání řepy dodržeti, není též povinen z užitků vnucené správy zaplatiti žalobkyni osobní dluh manželů S-ových. O d v o l a c í s o u d zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, ji znovu projednal a rozhodl.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Výtkám, činěným napadenému usnesení, nelze přiznati oprávnění. Především správným je stanovisko odvolacího soudu, že žalovaný jakožto vnucený správce jest pasivně legitimován v tomto sporu, v němž se žádá za zjištění, že smlouva dlužníků se žalobkyní o dodání řepy na jaře 1923, to jest před zavedením vnucené správy sjednaná, a záloha na tuto dodávku dlužníkům tehdy daná, je platnou i oproti vnucenému správci. V exekučním řádě není sice nikde přímo vysloveno, že vnucený správce v této své vlastnosti může býti také žalován, ale plyne to z jeho postavení a působnosti, k níž jest povolán. Vnucený správce vede správu s vyloučením dlužníka (§ 99 a 130 ex. ř.), jen on hospodaří, pobírá užitky, jemu náleží předsebráti právní jednání a úkony, jichž provádění vnucené správy vyžaduje a také, pokud k výkonu správy to náleží, je povolán podávati žaloby (§ 109 ex. ř.). Vzhledem k této jeho působnosti a jeho povolání nemůže býti pochybnosti o tom, že vnucený

správce v této své vlastnosti, pokud jde o záležitost do vnucené správy spadající, může být také žalován. Smlouvou, o kterou jde, dlužníci úplatně zcizili úrodu, přijali na kupní cenu splátku, smlouva týká se tedy hospodaření na spravovaném majetku a užitků z něho a, jako nepochybně mohl vnucený správce z této smlouvy na př. o její splnění žalovati žalobkyni, zajisté opačně může z této smlouvy žalobkyně žalovati jeho. Kdyby měl býti správným názor, že vnucený správce z této smlouvy žalován býti nemůže, a žalování by měli býti dlužníci, protože oni jsou právi z ujednání před zavedením vnucené správy, došlo by se k tomu, že tedy dlužníci mohli s užitky nakládati, to však z ustanovení Šu 99 a 130 ex. ř. srovnati nelze. Z toho, co uvedeno a co dále pověděno bude, plyne také, že odvolací soud právem uznal, že je žalovaný jako vnucený správce dotyčnou smlouvou dlužníků přes to, že byla sjednána před zavedením vnucené správy vázán. Podle Šu 103 odstavec první ex. ř. postihuje vnucená správa užitky spravovaného předmětu s výhradou práv na užitky ty nabytých. Zákon nerozeznává, zda jsou to práva zástavní či jiná, zní všeobecně a proto dlužno míti za to, že zachovává v platnosti i práva obligační. Že tomu tak a že ujednání před zavedením vnucené správy ohledně užitků s dlužníkem sjednaná platí i za vnucené správy, plyne také z Šu 110 ex. ř., neboť podle ustanovení tohoto Šu vnucený správce je též oprávněn požadovati od třetích osob plnění, dlužníku povinná a zadrželá, patří-li k užitkům spravovaného předmětu. Tímto ustanovením zachovávají se v platnosti smlouvy sjednané s dlužníkem před zavedením vnucené správy, a také z tohoto ustanovení plyne oprávněnost stanoviska, že smlouvy dlužníka jsou pro vnuceného správce závazny. Ohledně nájemných a pachtovních smluv uznává to § 111 ex. ř. výslovně a tvrditi, že tím stanovena byla jen výjimka, se důvodně nedá (srovnej též vyjádření min. práv. k Šu 111 ex. ř. bod 1, návod pro vnucené správce § 37—39).

Čís. 3452.

Žalovati o vyklizení jest již před uplynutím výpovědní lhůty, stanovené mimosoudní výpovědí, postrádající náležitostí Šu 565, odstavec třetí c. ř. s.

(Rozh. ze dne 29. ledna 1924, Rv II 56/24.)

Okresní nemocenská pokladna vystavěla v roce 1920 dům, ve kterém pronajala žalovanému byt. Ujednána byla tříměsíční výpověď. Dopisem ze dne 1. září vypověděla okresní nemocenská pokladna žalovanému na tři měsíce pronajaté místnosti s vyzváním, aby je do 30. listopadu vyklizené odevzdal. Žalovaný neodpověděl na toto vyzvání a také ne na další vyzvání zástupce okresní nemocenské pokladny ze dne 4. října 1923, pročež okresní nemocenská pokladna domáhala se žalobou, zadanou počátkem listopadu 1923, jednak zjištění, že nájemní smlouva, uzavřená mezi stranami, byla zrušena výpovědí žalující strany ze dne 1. září 1923 a končí 1. prosince 1923, dále, že žalovaný jest povinen to uznati a byt dne 1. prosince 1923 vykliditi a žalující straně